

Drage maturantice i maturanti,

antropolozi bi ovaj trenutak kojem svi sada svjedočimo nazvali jednim od *rituala prijelaza*, kakvi nam se događaju nekoliko puta u životu. To su trenuci u kojima nešto mora završiti da bi se uspostavilo nešto novo, jedna se vrata moraju zatvoriti kako bi se mogla otvoriti nova. Često ih doživljavamo kao tužne jer uključuju rastanke, ali zapravo bismo svi trebali osjećati sreću jer otvaraju nove prilike onima koji prelaze tu granicu.

U ritualima prijelaza okuplja se čitava zajednica kako bi tim članovima koji prelaze tu zamišljenu granicu pomogla da je pređu što lakše, ali ih i ispratila na novi put s posebnom pažnjom. Nažalost, zbog epidemije, koja nam je mnogo toga oduzela, naša je zajednica danas smanjena na puno manji broj od uobičajenog, no fizička prisutnost nije jedini kriterij da osjećamo zajedništvo. Stoga vam želim reći da su danas uz vas u mislima i svi vaši profesori, kao i stručni i ostali suradnici, koji su pratili vaš put od upisa u ovu školu do sve ovoga trenutka.

Kakav je bio vaš put? Nekad lakši, nekad teži, nekad ljepši a nekad ružniji. Znam da ste osjećali i još uvijek osjećate silnu frustraciju jer su vam oduzeti neki od najljepših momenata školovanja. Nažalost, već ste u formativnim godinama osjetili da život nekad krije i neugodna iznenađenja, da traži od nas da trpimo stanja za koja nismo sami krivi, no iako vam se to sada čini kao nešto posve negativno - i bilo bi bolje da se nije dogodilo - pokušajte iz svih tih iskustava naučiti kako iskoristiti ono najbolje u svakom trenutku života, jer kao što vidimo, već sutradan se sve može promijeniti. I možda je dobro da ste to naučili već tako mladi.

Ipak, nijedan korak koji učinimo u životu nije uzaludan, mada nekad smisao otkrijemo puno, puno kasnije.

Ova se misao ne odnosi samo na pandemijske uvjete u kojima smo radili. Nju bih rado primijenila i na fraze s kojima ste cijelo svoje školovanje odrastali. Fraze su to o lošem obrazovnom sistemu – a prvenstveno o učenju gomile nebitnih stvari, podataka koji „vam nikada neće trebati u životu“. Osim što su takve generalizacije – da malo ponovimo gradivo - čista logička pogreška u zaključivanju, one su i duboko nepravedne.

Jedna od temeljnih osobina čovjeka je znatiželja, želja-za-znanjem - želja da spozna svijet. A taj svijet je toliko mnogostruk, toliko raznolik i sadrži toliko mnoštvo detalja da ga nijedno tzv. „bitno“ znanje ne može samo po sebi

razumjeti. Nijedan fokus – prirodoslovni, tehnički, umjetnički, društvenohumanistički – nije dovoljan da zahvati svijet u njegovoj cjelini. Samo kombinacijom svih tih znanja možemo mu pristupiti na pravi način. Stoga – nema beskorisnih znanja! I pjesnički stih i matematička formula i biološke klasifikacije i psihologijske interpretacije koje ste ovdje učili – sve su to bili ispravni putevi u spoznavanju svijeta u kojem živimo. Gimnazija je škola u kojoj smo vam pokušali otvoriti sve te puteve, a raznolika znanja koja ste ovdje stekli mozaik je koji je sada utkan u vaš jedinstven i neponovljiv identitet. Voljela bih kada biste s tom spoznajom otišli iz ove škole.

Gimnazija vam je pokušala otvoriti najširu moguću perspektivu, koju ćete sada, u sljedećim etapama obrazovanja početi sužavati te produbljivati do postizanja visoke razine stručnosti.

Vi tek sad dolazite u razdoblje u kojem ćete kroz fakultetsko obrazovanje shvatiti koliko je interdisciplinarnog znanja potrebno da biste postali stručnjakom u nekom odabranom području i koliko su svi školski predmeti mnogo povezaniiji nego što ste možda toga bili svjesni.

Često ste tijekom školovanja, sistem jest takav nažalost, bili usmjereni na utrku za što boljim ocjenama u kojoj ste ponekad zanemarivali vaše istinske interese. Voljela bih kada biste taj dio sada ostavili iza sebe i posvetili se onome za što osjećate da je vaša prava vokacija.

Sada ste u prilici da birate svoje buduće zanimanje. Iako sam osoba koja uvijek stavlja intelekt i logiku ispred emocije, u ovom izboru se ipak morate voditi srcem, a ne interesom. Jer ključno pitanje je – što me čini sretnim? Dobro razmislite što želite biti u budućnosti. Na ovom prijelazu TO vam se pitanje postavlja. Nemojte težiti profesijama koje vas neće činiti ispunjenima (čovjek na poslu provede većinu svog dnevnog vremena). Nemojte razmišljati samo o tome što donosi novac (iako je on potreban i neću vas lagati – siromaštvo nije romantično), ali živimo u svijetu u kojem su mijene toliko brze da danas ne možete znati što će vam donijeti bogatstvo za nekoliko godina, niti koji će poslovi uopće opstati. Uspjeh se ipak ne mjeri novcem, već unutarnjim osjećajem sreće. Nađite svoj put, nađite ono što vas zanima i onda će vam i učenje biti nešto u čemu ćete uživati i osjećati da se razvijate kao osoba. Učenje i studiranje nisu formalno zadovoljavanje uvjeta koje netko od vas očekuje, već traženje sebe samog. I vjerujte mi, nema ljepšeg osjećaja i boljeg *boostera* samopouzdanja od onog kada znaš da se baviš onim što istinski voliš.

Naravno, znanje je jedna, najveća, ali ne i jedina komponenta svega onog što ste ovdje stekli. Tu su i prijateljstva za cijeli život, možda i ljubav, ali i osjećaj zajedništva za koji se nadam da ćete ga uvijek moći rekreirati kada će vam biti potreban.

Radne navike na koje smo vas ovdje prisiljavali sada više nećete na taj način usvajati. Izlazak iz srednje škole znači i početak nove vrste slobode, slobode od pritiska ovakvog tipa. To je najbolji osjećaj na svijetu, biti samostalan i slobodan, ali on znači i preuzeti punu odgovornost za samoorganizaciju. Nadam se da smo vam svojim rutinama i pravilima olakšali stjecanje tih navika, ma koliko su vam bile naporne i nekad ih niste razumjeli. Neke spoznaje, neke riječi koje su vam bile upućivane ovdje osvijestit ćete tek kasnije u svojim životima – i to tako treba biti, to je proces odrastanja i sazrijevanja.

Ono što ste također stekli to su i profesori, mentori za cijeli život. Osobno se vodim krilaticom – jednom profesor, uvijek profesor. Profesor nije samo automat za izbacivanje činjenica i ocjenjivanje, već osoba koja je najsretnija kada osjeća da može nekome pomoći u nekoj nedoumici na životnom putu. Kao što i sama imam nekoliko profesora kojima se uvijek obratim kada se nalazim u nekoj profesionalnoj nedoumici, znajte da su i vama ta vrata uvijek otvorena u našoj gimnaziji.

Neka vrata ipak danas za vama moramo zauvijek zatvoriti. Svjedodžbe koje ste danas primili na formalan način obilježavaju zaključavanje tih vrata.

Rituali prijelaza znače utrnuće jednog života da bi mogao početi novi. Onaj tko prelazi tu granicu odbacuje sve loše iz starog života, a sa sobom nosi i dobre vrijednosti u novi život.

Mi vas sada puštamo da pristupite svijetu odraslih. Nemojte se puno osvrutati na prošlost, ali ponesite odavde u budućnost sa sobom „alate“ koji će vam pomoći da postanete najbolja verzija sebe. Svima vam želim sreću na tom putu!

dr. sc. Ljubica Anđelković Džambić, prof., razrednica 4.a